

Kwartaalbericht

Vlaamse arbeidsmarkt

Juni 2022

De in de tweede helft van 2020 ingezette herstelbeweging, weerklinkt ook sterk in dit kwartaalbericht. De arbeidsmarkt blijft voornamelijk positieve signalen uitsturen: zo bereikt het trendniveau van de werkgelegenheid een recordniveau, overschrijdt de Vlaamse loontrekkende tewerkstelling voor het eerst het niveau van 2019-IV, blijft het aantal werkzoekenden zonder werk afnemen en heerst er op de vacaturemarkt een absolute hoogconjunctuur. Er zijn echter opnieuw ook enkele bemerkingspunten: zo is het aantal tijdelijk werklozen dan wel gehalveerd ten opzichte van een jaar eerder, het blijft nog steeds bijna tweemaal zo hoog als het precrisisniveau. Ook het aantal faillissementen kent een verdere stijging, met zelfs een toename in mei van +24,8% ten opzichte van 3 jaar eerder, en in mei noteerden de uitzendactiviteiten een duidelijke terugval. Daarenboven confronteren de positieve signalen ons met een oud zeer: het immer toenemende aantal openstaande vacatures in combinatie met het dalend aantal werkzoekende zonder werk zorgt ervoor dat de reeds krappe Vlaamse arbeidsmarkt, steeds krapper wordt.

Of dit herstelpad ook in de toekomst verder wordt bewandeld, blijft echter erg onzeker. Zo bieden heel wat macro-economische factoren een sterke (toekomstige) tegenwind, zoals het Russisch offensief in Oekraïne, de problemen in de aanvoerketens en de heersende recordinflatie. Intussen vertoont het ondernemersvertrouwen, na enige tijd relatief stand te houden, een neerwaartse trend, terwijl ook het consumentenvertrouwen op een laag pitje staat. Hierdoor wordt verwacht dat we voor het tweede kwartaal van 2022 afstevenen op een stagnatie van de economische bedrijvigheid (0% groei), waarbij ook de vrees voor een wereldwijde recessie sterk aanwezig blijft.

Werkzaamheid & werkloosheid

Sinds het tweede kwartaal van 2021 zette het **trendniveau van de werkzaamheidsgraad**, dit is het gemiddelde over de laatste vier kwartalen, een duidelijke herstelbeweging in. Deze lijn werd ook in het eerste kwartaal van 2022 verder doorgetrokken: met een kwartaalgroei van +0,6 ppt stijgt de werkzaamheidsgraad in het Vlaams Gewest tot 75,9%. Nooit eerder waren zoveel Vlamingen aan de slag.

Dit hersteltraject zette zich ook in de rest van België duidelijk door. Met een werkzaamheidsgraad van 71,4% is de jaargroei voor België in zijn geheel in het eerste kwartaal van 2022 (+1,7 ppt) zelfs iets groter dan voor het Vlaams Gewest (+1,5 ppt).

Wanneer we de Vlaamse werkzaamheidsgraad volgens achtergrondkenmerken opsplitsen, merken we dat nagenoeg alle groepen stappen vooruit zetten ten opzichte van een jaar eerder. Vooral bij 20- tot 24-jarigen (+2,6 ppt), personen met een migratieachtergrond (+2,4 ppt),

vrouwen (+2,3 ppt) en personen met een arbeidshandicap (+2,1 ppt) werd een sterke jaargroei opgetekend. Slechts één groep valt op met een daling: in het eerste kwartaal van 2022 ligt de werkzaamheidsgraad van kortgeschoolden nog steeds 1,1 ppt lager dan een jaar eerder. De kloof ten opzichte van het globale gemiddelde wordt voor deze groep hierdoor nog verder uitgediept: van 21,8 ppt, naar 24,4 ppt. De werkzaamheidskloof blijft weliswaar nog groter voor personen met een arbeidshandicap (-27,8 ppt) en 20- tot 24-jarigen (-28,8 ppt). Bovendien blijft deze laatste groep, ondanks een mooie jaargroei, nog -1,5 ppt verwijderd van hun niveau van drie jaar eerder. Ook kortgeschoolden (-1,3 ppt) en personen met een migratieachtergrond (-1,0 ppt) hebben hun precrisisniveau nog niet bereikt.

Na een periode van relatieve stagnatie, maakt ook het **trendniveau van de werkloosheidsgraad** in het eerste kwartaal van 2022 een gunstige evolutie door. Zowel in

België als in Vlaanderen is er een afname op kwartaalbasis met -0,3 ppt, tot respectievelijk 6,0% en 3,6%. In Vlaanderen duikt de werkloosheidsgraad hiermee zelfs -0,2 ppt onder het niveau van een jaar eerder (3,8%).

Deze afname zet zich sterker door bij personen met een arbeidshandicap (-1,4 ppt), bij personen met een migratieachtergrond (-1,3 ppt) en bij vrouwen (-0,7 ppt). Bij mannen (+0,1 ppt) en vooral kortgeschoolden (+0,4 ppt) zien we echter een (beperkte) toename van de werkloosheidsgraad.

Niet enkel het trendniveau van de werkloosheidsgraad kent een dalende trend. Ook het **aantal werkzoekenden zonder werk (wzw)** zet zijn bijna continu dalende trend sinds begin 2021 verder door. Met 172 657 wzw wordt andermaal een absoluut laagterecord gevestigd, in de afgelopen 15 jaar waren er nooit minder wzw in het Vlaams Gewest. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het afnametempo in de laatste maanden een lichte daling kent: van een jaargroei van bijna -16% eind 2021 tot -9,2% in mei 2022.

Alle bemiddelingsstatussen vertonen een duidelijke afname over het afgelopen jaar, waarbij de sterkste negatieve jaarevolutie nog steeds bij de werkzoekende zonder werk in bemiddeling kan gevonden worden (-10,3%). Positief nieuws is dat de, in januari ingezette, afname van het aantal wzw dat op lange termijn niet inzetbaar is zich nog steeds verder zet (-1,7% ten opzicht van een jaar eerder). Desondanks blijft deze groep nog steeds een pak groter dan in mei 2019 (+33,8%). De daling van het aantal wzw zet zich niet over alle achtergrondkenmerken even sterk door. Vooral bij de min-25-jarigen (-21,0% op jaarbasis) en personen die minder dan één jaar werkloos zijn (-22,4%), valt een sterker dan gemiddelde daling te constateren. De afname bij 55-plussers (-8,4%), personen met een arbeidsbeperking (-8,5%) en vooral personen die meer dan twee jaar werkloos zijn (-2,0%) ligt daarentegen lager dan gemiddeld.

Niet enkel daalt het aantal werkzoekenden zonder werk, ze vinden ook steeds meer de weg terug naar werk. Over de laatste 12 maanden bedroeg de **uitstroom naar werk** gemiddeld 9,5%, dit wel zeggen dat maandelijks bijna 10% van de wzw terug aan de slag gaat. Ondanks de gunstige evolutie in deze cijfers, blijft de uitstroom naar werk nog

steeds onder het precrisisniveau van 2019: in de eerste vier maanden van 2022 ligt het uitstroom percentage gemiddeld -0,8 ppt lager dan drie jaar eerder.

De grootste vooruitgang wordt geboekt bij personen met een migratieachtergrond (+1,7 ppt), personen die minder dan twee jaar werkloos zijn (+1,5 ppt), kortgeschoolden (+1,2 ppt) en min 25-jarigen (+1,2 ppt). Dat jongeren een hogere uitstroom naar werk optekenen, wordt ook bevestigd in het nieuwste schoolverlatersrapport van VDAB (juni, 2022). Slechts 6,6% van de schoolverlaters is een jaar later nog werkzoekend. In de afgelopen tien jaar lag dit aandeel nooit lager. Door het beperkt aantal werkzoekenden zonder werk en de krapte op de arbeidsmarkt, zijn de jobkansen voor deze groep erg groot.

Naar de cijfers: Werkzaamheid & Werkloosheid >

Tewerkstelling & sectoren

Tussen het derde en het vierde kwartaal van 2021 daalde de Vlaamse **loontrekkende tewerkstelling** beperkt met zo'n 5900 personen (-0,2%). Mogelijk had dit te maken met een aantal beperkingen die werden ingevoerd als gevolg van de vierde coronagolf, al kunnen ook seizoenseffecten een rol spelen. De jaar-op-jaar vergelijking met het vierde kwartaal van 2020 toont evenwel nog een stijging met 34 800 personen (+1,4%). Door een verminderd gebruik van het stelsel van de tijdelijke werkloosheid nam de tewerkstelling uitgedrukt in voltijdsequivalenten sterker toe. Op jaarbasis was er een stijging met 85 800 VTE (+4,4%). Daarmee wordt voor het eerst het niveau van 2019-K4 – het laatste volledige kwartaal voor aanvang van de coronacrisis – overschreden in Vlaanderen.

Bekijken we de tewerkstellingscijfers op sectorniveau dan observeren we in de secundaire sector (industrie, bouw en energie) een stijging van de loontrekkende tewerkstelling (uitgedrukt in koppen) met +1,1% in het vierde kwartaal van 2021 ten opzichte van het vierde kwartaal van 2020. In de tertiaire (commerciële diensten) en de quataire (publieke diensten) sector gaat het om een tewerkstellingsgroei van respectievelijk +2,0% en +1,2%.

De sterk door corona getroffen sector horeca en toerisme heeft de grootste procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling in het vierde kwartaal van 2021, met een toename van maar liefst 10%. Dat heeft vooral te maken met het zeer lage startniveau in het vierde kwartaal van 2020, toen de tewerkstelling er een dieptepunt bereikte omwille van de twee coronagolf. Ten opzichte van het precoronaniveau gaat het nog wel steeds om een daling van ongeveer -10%. Een andere zwaar getroffen sector – die van cultuur en recreatie – nemen we niet op in onze analyse, aangezien we ons, zoals steeds, beperken tot de sectoren met meer dan 20 000 werknemers in het Vlaams Gewest.

Na de horeca en toerisme is de informaticasector de sterkst groeiende subsector (+7,8%). Daarna volgen logistiek (+6,2%), de metaalindustrie (+6,0%), consultancy (+4,3%), vervaardiging van (elektrische) apparaten (+3,7%) en de chemie (+3,2%).

De sectoren met de grootste jaar-op-jaar daling van de tewerkstelling in het vierde kwartaal van 2021 zijn het garagewezen (-1,3%), de uitzendsector (-1,3%), de vervaardiging van transportmiddelen (-1,0%) en de financiële sector (-0,9%).

De grootste subsector, het onderwijs, kende een tewerkstellingsgroei van +2,1%. In de gezondheidszorg en de maatschappelijke diensten – twee andere belangrijke publieke dienstensectoren – was er respectievelijk een toename met +1,3% en een afname met -0,2%.

[Naar de cijfers: Terwerkstelling & sectoren >](#)

Vacaturemarkt & krapte

De Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst VDAB telde in mei 2022 36 095 **ontvangen vacatures**. Daarmee ligt de indicator nog steeds op een erg hoog niveau, in lijn met de maanden februari (36 179) en maart (37 530) van dit jaar. Ook ten opzichte van een jaar eerder, toen er ook al sprake was van een hoogconjunctuur op vlak van ontvangen vacatures, stellen we een groei vast: +26,6% in vergelijking met mei 2021. Dat zijn maar liefst 7 586 vacatures extra. Als we verder terugkijken in de tijd, dan groeit het aantal ontvangen vacatures nog steeds, zowel ten opzichte van twee jaar (+122,8%) als drie jaar eerder (+31,9%). De jaargroei in de meest recente maanden kent

ondertussen wel een lager groeiritme in vergelijking met het najaar van 2021: +27,8% in maart, +12,9% in april en +26,6% in mei 2022. Ter vergelijking: in november en december 2021 bedroeg de jaargroei nog respectievelijk +76,0% en +58,6%.

In lijn met de maanden ervoor, zijn het in mei vooral de vacatures die geen ervaringen vereisen (+61,3% ten opzichte van een jaar eerder) en vacatures voor kortgeschoolden (+55,1%) die de sterkste toename kennen. Van de tien grootste sectoren springt voornamelijk de zakelijke dienstverlening eruit met een jaargroei van +119,6%, gevolgd door de transport, logistiek en post (+59,5%) en openbaar besturen (+53,9%).

Met 84 604 **openstaande vacatures** in mei wordt er opnieuw een record gebroken. De vacaturegroei houdt aan (+52,8% ten opzichte van mei 2021), maar net zoals bij de ontvangen vacatures constateren we een groei op jaarbasis die vertraagt sinds de start van 2022. In april 2022 dook de **spanningsratio** voor de eerste keer net onder 2 (tot 1,99). Door het dalend aantal werkzoekenden zonder werk in bemiddeling, zet de spanningsratio de dalende trend in mei 2022 verder naar 1,9. Er zijn dus minder dan twee werkzoekenden beschikbaar per openstaande vacature. Een zeer nijpende situatie op de Vlaamse arbeidsmarkt.

[Naar de cijfers: Vacatures & krapte >](#)

Ruben De Smet
Ines Penders
Boie Neefs
Sarah Vansteenkiste
Steunpunt Werk